

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙΝ

Περιοδική έκδοση της νεανικής συντροφιάς του 'Ι. Ν. 'Αγίου Δημητρίου Λουμπαρδιάρη
Καλοκαίρι 2007, τ.37. Δαπάνη 'Ορθόδοξου Φιλανθρωπικού Συλλόγου «'Αγ. 'Αλέξιος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ».

Ἡ φωνή τῶν Ἀγίων μας

Γιὰ ἄλλη μιά φορά, ἀδελφοί μου, καλούμαστε νά πανηγυρίσουμε στὰ φθινοπώρου τήν μνήμη τοῦ Ἁγίου μεγαλομάρτυρα Δημητρίου. Κι ἡ φετινή γιορτή τοῦ Ἁγίου μας μᾶς βρίσκει ὅλους «λαδωμένους» στήν πλευρά ὅπως λαδωμένος ἀπό λόγχεις στήν πλευρά του μαρτύρησε κι ὁ Ἅγιος Δημήτριος ἀλλά κι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

«Λαδωμένοι», ὄντως, εἴμαστε ὅλοι μας. Χτυπημένοι ἀπό τά δέλη τοῦ πονηροῦ πού ἔχει κηρύξει γενική ἐπιστράτευση κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν Χριστιανῶν. Λαδωμένοι ἀπ' τήν δική μας ἀμετανοησία καί τήν προσωπική ἐμπάθεια τοῦ καθενός μας. Πληγωμένοι ἀπ' τίς τεράστιες καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες κ.ἄ.) πού μαστίζουν τήν ἀνθρωπότητα στίς μέρες μας. Τалаιπω- ρημένοι ἀπό τίς πληγές πού ἡ ψύχρανση τῆς ἀγάπης στίς σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώ- πων ἔχει ἐπισωρρεύσει στήν ταλαίπωρη ψυ- χή καί τό σῶμα μας. Ἀδράνεια, ἀδιαφορία, παγερότητα, κακία, ἀδικίες, ἀνεκπλήρωτοι πόθοι, ἔλλειψη παλλικαριᾶς καί θυσίας καί τόσα ἄλλα εἶναι οἱ πληγές πού σάν σαράκι κατατρῶγουν τήν ὑπαρξή μας.

Κι ἐνῶ ὅλα αὐτά ἀπαρτίζουν μιὰ ζοφερή

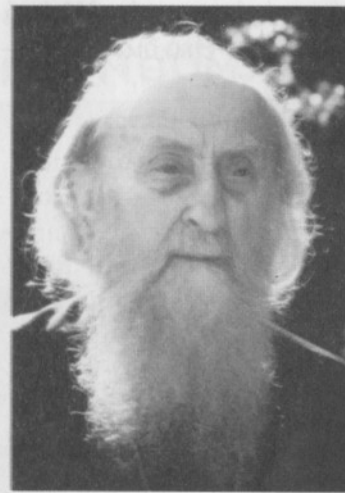

κατάσταση πού υπάρχει μέσα μας, έξω και γύρω μας, έντούτοις τό Φῶς δέν μᾶς ἔχει ἀφήσει. Παρά ταῦτα ἡ Ἐλπίδα, ἡ Ζωή, ἡ Χαρά εἶναι παρούσες καί βροντοφωνάζουν. Ὁ Χριστός μας μέσω τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καί ὅλων τῶν Ἁγίων Του μᾶς υπενθυμίζει έντονα ὅτι πληγές υπέστη κι Αὐτός, ὁ Ἀναμάρτητος, θάνατον ἐγεύθη ἀλλά ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἐπήγασεν Ζωή καί Ἀφθαρσία. Πληγές καί λαβωματιές κουδάλισαν στό σῶμα του ὁ Ἅγιος Δημήτριος ἀλλά μῦρο κι εὐδία, σημεῖα ἀφθαρσίας κι Ἀναστάσεως στέλνει μέ τά λείψα-

νά του σ' ὅλους ἐμᾶς τούς λαβωμένους. Φωνάζει τῶν Μαρτύρων ἡ χορεία, Δημήτριος, Νέστορας, Λοῦπος κι ὅλοι αὐτοί οἱ θεπέσιοι: «Μήν φοβάστε τίποτα: ὅσες πληγές κι ἂν ἔχετε, ὅσα λάθη κι ἂν γίνουν στήν πορεία σας, ὅσο διωγμός κι ἂν ὑποστεῖτε, **μείντε στόν Χριστό ἐν μετανοίᾳ καί ταπεινώσει, ἐν ἀγάπῃ καί ὑπομονῇ, ἐν ἐπιμονῇ καί ἀγῶνι· κι Ἐκεῖνος πού βλέπει τό πλάσμα Του καί τό ἀγκαλιάζει μέ τήν πρόνοια καί τήν στοργή Του, Ἐκεῖνος πού θα το λυτρώσει «ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ».** Μόνον νά μείντε κοντά Του. Μόνον ἀγαπάτε τόν Χριστόν κι ἀφεθεῖτε στά χέρια Του, στά χέρια Κείνου πού ἀφαιρεῖ κάθε δάκρυ ἀπ' τά πρόσωπά μας. Σταθεῖτε πάντοτε ένωμένοι μέ τόν Χριστό καί τούς Ἁγίους Του πορευόμενοι ἐν Ἐκκλησίαις πάνω στά δικά τους δήματα, περπατώντας πάνω στό μονοπάτι πού ὁδηγεῖ στήν Ἀπόλυτη Χαρά, στήν Ἀναφαίρετη Εἰρήνη, στήν Ἀνέκφραστη Ἡδονή τῶν ὄντως Ζόντων. Κι ἂν ἔτσι πορεύεστε ἐπίμονα καί μέ θάρρος καί μέ πίστη τότε θά μπορεῖτε πίσω ἀπό κάθε «πληγή» νά στήνετε ἕνα τρόπαιο νίκης γιά τόν Χριστό: τότε θά βλέπετε πίσω ἀπό τό ζόφο τό Φῶς, πίσω ἀπ' τόν πόνο τήν Χαρά, πίσω ἀπ' τή μαυρίλα πού στήνει ὁ διάβολος, τήν ὁλόφωτη Πανήγυρη πού ἔχει ἤδη στήσει ὁ νικήσας τόν κόσμο Ἰησοῦς Χριστός καί καλεῖ τόν καθένα σας νά γίνει μέτοχος αὐτῆς τῆς εὐφροσύνης».

Αὐτά βροντοφωνάζουν οἱ Ἅγιοί μας καί ξέρουμε τήν ἀλήθεια τους: ἄς μήν δειλιάζουμε λοιπόν, ἄς μήν ἀποθαρρυνόμαστε κι ἄς σπεύσουμε νά ἀναλάβουμε τόν Ἀγῶνα τόν καλό τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς κι Ἐλευθερίας. **Νά χαίρεστε πάντοτε λοιπόν καί μήν σταματᾶτε τήν πορεία πρὸς Ἐκεῖνον. Σᾶς περιμένει στό Πανηγύρι Του.**

+π. Γ. Σ.

Πῶς νά διακρίνουμε τούς λογισμούς.

Πῶς νά διακρίνουμε τούς λογισμούς πού ἔρχονται ἀπό ἔξω κι ἐκείνους πού γεννιοῦνται στήν καρδιά μας; Ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον ἡ διείσδυση τῆς δαιμονικῆς ἐνέργειας εἶναι τόσο λεπτή, πού τή θεωροῦμε ὡς μέρος τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἡ ἐπιστήμη πού κληρονομήσαμε ἀπό τούς πατέρες μας βοηθεῖ, ἀλλά δέν ἀρκεῖ. Ἡ δυσφορία, ἡ ταραχή πού προκαλεῖ κάποιος λογισμός στήν καρδιά μας εἶναι σημεῖο ὅτι προέρχεται ἀπό τόν ἐχθρό. Αὐτό ἰσχύει κυρίως γιά λογισμούς βλασφημίας. Ἄν δέν αἰσθανόμαστε χαρά καί εὐχαρίστηση ἀπό τόν λογισμό πού ἔχουμε στήν καρδιά μας, σημαίνει ὅτι αὐτός δέν εἶναι ἀπό τόν Θεό, ἀλλά ἀπό τόν ἐχθρό πού εἰσβάλλει μέσα μας.

Εἶναι πολύ δύσκολο νά διακρίνουμε ἐκεῖνο πού γεννιέται στήν καρδιά μας ἀπό τήν ἐπήρεια τοῦ ἐχθροῦ. Σ' αὐτό φθάνει κανεῖς προοδευτικά μέ τήν ἄσκηση, μέ τόν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν παθῶν, πού ἐμεῖς, τά τέκνα τοῦ Ἀδάμ, φέρουμε μέσα μας. Σιγά-σιγά ἀρχίζουμε ἔτσι νά διακρίνουμε, νά αἰσθανόμαστε ὅτι τέτοιος λογισμός, τέτοια κίνηση τῆς ψυχῆς, δέν εἶναι ἀπό τόν Θεό, ἀλλά ἀπό τόν ἐχθρό. Αὐτό δέν γίνεται μέ στοχασμό, ἀλλά μέ αἴσθηση, μέ ἄμεση διαίσθηση, ἐξαιρετικά λεπτή καί δυσδιάκριτη, πού εἶναι πάντοτε ἀποτέλεσμα μακροχρόνιας ἀσκήσεως. Κατά τόν Ἅγιο Ἰσαάκ καί τόν πατέρα μας Σιλουανό, ἡ διάκριση ἐξαρτᾶται ἐπίσης ἀπό τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐνεργεῖ στήν καρδιά, ἀπό τήν πείρα τῆς χάριτος καί τῶν δαιμονικῶν ἐπιθέσεων πού ἔχουμε. Ἡ ἐλάττωση ἢ ἡ ἀπώλειά τῆς χάριτος εἶναι σημεῖο ὅτι ὁ λογισμός προέρχεται ἀπό τόν ἐχθρό. Ἀντιθέτως, ὁ λογισμός ἔρχεται ἀπό τόν Θεό, ἀπό τόν ἄγγελο ἢ ἀπό τό ἴδιο τό Ἅγιο Πνεῦμα, ὅταν μᾶς γεμίζει χαρά καί μᾶς παρέχει ἰδιαίτερη εἰρήνη.

Τό καλύτερο εἶναι νά μή δίνουμε προσοχή στούς λογισμούς, ἀλλά νά θυσιζόμαστε στήν προσευχή, νά συνομιλοῦμε μέ τόν Θεό διά τῆς προσευχῆς.

Ὑπάρχουν διάφοροι τρόποι νά ἀντιδρῶμε στούς κακοῦς λογισμούς, νά ἐλευθερώσουμε τό πνεῦμα μας ἀπό κάθε ἐμπαθή ἢ δλάσφημο λογισμό. Ὁ πρῶτος, πού συνιστοῦν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ μετάνοια. Ὁ δεῦτερος εἶναι νά στρέφουμε τήν προσοχή καί τό εἶναι μας σέ κάτι ἄλλο. Ὅταν τό ἐνδιαφέρον μας γι' αὐτό τό ἄλλο ἐντείνεται, ὁ ἐχθρός παύει νά ἐνδιαφέρεται καί μᾶς ἐγκαταλείπει.

Ἄν τά πάθη εἶναι δυνατά καί ἂν κάποιος φοδερός, ἄγριος, ἁμαρτωλός λογισμός δέν θέλει νά μᾶς ἐγκαταλείψει, δέν μᾶς ἀπομένει παρὰ νά παλέψουμε μέ τό κλάμα, ὅσον καιρό το κακό αὐτό πνεῦμα ἐπιμένει.

Ὁ νοῦς μας βρῖσκεται σέ διαρκή πάλη μέ τό νοῦ τοῦ ἐχθροῦ. **Γιά νά οἰκοδομήσουμε τή ζωή μας, εἶναι ἀπαραίτητη ἡ στάση αὐτή τοῦ συνεχοῦς ἀγώνα.** Γιατί, ἂν κοιμόμαστε, ἀφήνουμε τόν ἐχθρό, πού δέν κοιμᾶται ποτέ, νά κάνει τή δουλειά του καί κινδυνεύουμε νά χάσουμε τή σωτηρία μας.

Ἡ νήψη. Ἰδού μέ τί πρέπει νά ἀρχίσουμε, ὥστε τίποτα, ἂν εἶναι δυνατό, νά μή γίνεται χωρίς τόν Θεό.

Ἀρχιμανδρίτου Σωφρονίου
«Περί πνεύματος καί ζωῆς»

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙΝ

Περιοδική ἐκδοση νεανικῆς συντροφιάς
τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγίου Δημητρίου Λουμπαρδιάρη

Υπεύθυνος Ἐκδοσης: π. Γεώργιος Σχοινᾶς, ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἀγίου Δημητρίου Λουμπαρδιάρη
Λόφος Φιλοπάππου, Τ.Κ. 11741, Τηλ.: 210 9219 297
Παραγωγή Εντύπου: Γράμμα τηλ.: 210 52 25 202

Ὁ ἡγούμενος Ἀθανάσιος Γρηγοριάτης (†1953)

Πολλές φορές ὁ ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου Ἀθανάσιος εἶχε πλησιάσει τό θάνατο καί τήν τελευταία στιγμή σωζόταν. Τώρα ὁμως ἡ γήινη πορεία του τελείωνε! Τό Δεκέμβριο τοῦ 1953, ἐνῶ εἶχε φθάσει στά ὀγδόντα του χρόνια, ἔπεσε στό κρεβάτι. Τά Χριστούγεννα ἦταν ἀδύνατο νά πάει στήν ἐκκλησία. Τά πάντα ἐδειχναν πῶς θά ἐγκατέλειπε τή γῆ.

Οἱ τελευταῖες του μέρες ὑπῆρξαν κατ' ἐξοχήν ὀσιακές. Εἶχε καταργήσει κάθε ἄλλη τροφή καί τρεφόταν μόνο μέ τά Ἀχραντα Μυστήρια! Ὁ νοῦς του καί ἡ καρδιά του ἔπλεαν μέ

σα στή θεωρία τῆς προσευχῆς. Κάπου κάπου ὕψωνε τά χέρια του καί εὐλογοῦσε, σάν νά τελοῦσε τή Θ. Λειτουργία.

Δύο μέρες μετά τά Χριστούγεννα παρήγγειλε μέ τόν π. Ἀρτέμιο, τό γηροκόμο, νά συναχθοῦν γύρω του ὅλοι οἱ ἀδελφοί. Ἦθελε νά τοὺς ἀποχαιρετήσει γιά τελευταία φορά, γιατί προαισθανόταν πολύ κοντά το τέλος του. Σέ λίγο συγκεντρώθηκαν.

Γέροντα, τοῦ λέει μέ φωνή σπασμένη ἀπό συγκίνηση ὁ διάδοχός του ἡγούμενος Βησσαρίων- ἂν θά βρεῖς παρηρησία στό Θεό, καί θά βρεῖς ὅπωςδήποτε, μή μᾶς ξεχάσεις.

Ἄν θά βρῶ παρηρησία, θά σέ ἔχω ὑπόψη μου καί σένα καί ὅλους τοὺς πατέρες καί θά σᾶς μνημονεύω, εἶπε.

Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν τεταμένη ἀπό συγκίνηση! Ὁ καθένας προσπαθοῦσε νά πνίξει τοὺς λυγμούς του καί τόν πόνο του.

Ἐλάτε τώρα νά συγχωρηθοῦμε, τοὺς εἶπε ὁ κατάκοιτος Γέροντας.

Τόν ἀσπάσθηκαν καί τόν ἀποχαιρέτησαν ὅλοι.

Τήν εὐχή σου νά ἔχουμε, Γέροντα.

Καλό παράδεισο!

Καλή ἀντάμωση στόν οὐρανό!

Τήν ἐπόμενη, στίς πρωινές ὥρες, μετά τήν Θ. Λειτουργία, αἰσθανόταν κάπως καλά. Ἦταν γιά νά περιποιηθεῖ ὁ μόνος του τόν ἑαυτό του. Σηκώθη-

κε, πλύθηκε, τακτοποιήθηκε. Τά ρούχα που έβγαλε, τά παρέδωσε στο γη-ροκόμο.

-Αυτά, του είπε, δέν τά χρειάζομαι πιά, Κάνε τα ό,τι θέλεις.

Ένας από τούς νεώτερους μοναχούς, πού τόν είδε έτσι καλύτερα, έκμε-ταλλεύθηκε τήν εύκαιρία γιά νά έξομολογηθεί καί νά συζητήσει όρισμένα προβλήματά του. Πήρε μάλιστα τό θάρρος νά τόν ρωτήσει:

- Γέροντα, μέ τί τρόπο πληροφορήθηκες ότι πρόκειται νά κοιμηθείς;

- Παιδί μου, άπόψε φεύγω! Αυτό είναι αλήθεια. πώς όμως πήρα τήν είδοποίηση, μή ρωτάς.

Μετά τό μεσημέρι κάλεσε τόν ήγούμενο.

- Έγώ, του λέει, σέ λίγες ώρες, ή πριν ή μετά τό άπόδειπνο, άναχωρώ.

Έσύ νά φροντίζεις τούς άδελφούς καί ή Παναγία ποτέ δέ θά σ' έγκαταλεί-ψει. Πήγαινε τώρα νά φέρεις τά Άχραντα Μυστήρια γιά νά μέ κοινωνή-σεις.

- Άπευθύνθηκε έπειτα στον π. Άνδρέα, τό μοναχό πού έντυνε όσους πέ-θαιναν.

- Πάτερ Άνδρέα, δέ χρειάζεται νά μέ αλλάξεις. Έτοιμάστηκα μόνος μου. Νά μέ ράψεις όπως είμαι.

Ένώ έπέστρεφε ό Έγούμενος μέ τή Θ. Ευχαριστία, άρχισε νά ψελλίζει: «του δείπνου Σου του μυστικού σήμερα, Υιέ Θεού...». Ήταν τά τελευταία του λόγια. Μετά τή Θ. Κοινωνία παραδόθηκε στη σιωπή καί στην προ-σευχή.

... Πλησίαζε τό δρόδυ. Άρχισε νά νιώθει έντονο ρίγος. Κρύωνε. Φαινό-ταν πώς ή μεγάλη στιγμή έφθανε.

Μετά τό Άπόδειπνο όλοι οί Πατέρες συνάχθηκαν γύρω του. Μέ δά-κρυα στά μάτια καί τά κομποσχοίνια στά χέρια προσεύχονταν θερμά. Ή σκηνή θύμιζε τήν εικόνα πού παριστάνει τήν Κοίμηση του Όσίου Έφραίμ.

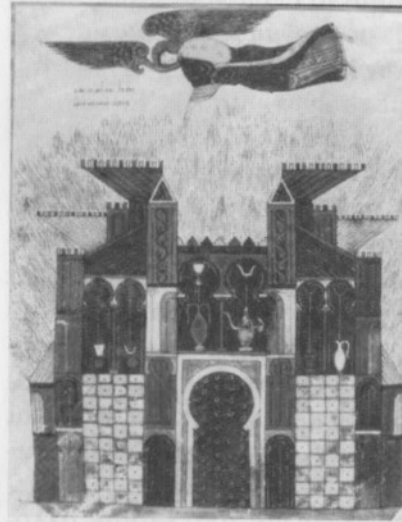
Αυτές τίς στιγμές τό πρόσωπό του φαινόταν πολύ ήρεμο καί άκτινοδό-λο! Έλαμπε σάν κεκριμπάρι. Ήταν τό προανάκρουσμα της μακαριότη-τος του ουρανού. Σταύρωσε τά χέρια. Έκλεισε τά μάτια του. Σέ λίγο μέ υπερκόσμια γαλήνη καί ειρήνη παρέδωσε τό πνεύμα του στά χέρια του Θεού.

Τόσο άθόρυβο ήταν τό πέταγμα της ψυχής του προς τόν ουρανό, ώστε κανείς δέν τό άντιλήφθηκε. Τήν ήσυχη καί ειρηνική ζωή του ένας τέτοιος γαλήνιος θάνατος έπρεπε νά τήν έπισφραγίσει.

«Τέλη Όσιακά» Έκδόσεις Όρθοδόξος Κυψέλη

Η ΑΜΑΡΤΙΑ Η ΜΟΝΗ ΑΛΛΟΤΡΩΣΗ

ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Φοβερό πράγμα είναι ή άμαρτία, όπου κι άν τόν άγγίξη τόν άνθρωπο τόν πληγώνει. Τόν στερεί άπό τήν πραγματική χαρά της παρούσης ζωής, αλλά καί άπό τά αγαθά της μέλλουσας. Ή άμαρτία είναι ό χωρι-σμός της ψυχής άπό τόν Θεό καί έπο-μένως ό θάνατός της. Είναι καιρός λοιπόν, νά έντραπούμε, γιατί κατα-φρονήσαμε τήν ευγένεια καί τήν ωραιότητα της ψυχής μας νά κλαύ-σουμε καί νά μετανοήσουμε, γιατί έλυπήσαμε τόν Άγιο Θεό· νά έννοή-σουμε ότι τά άμαρτήματά μας είναι πολλά «παραπτώματα τίς συνήσει;» (Ψαλμ. ιη,13) καί έπομένως πρέπει

νά διασθούμε γιά τήν σωτηρία μας, γιατί «ερχεται νύξ ότε ουδείς δύνα-ται εργάζεσθαι» (Ίωάν. θ, 4).

Ό πρώτος άνθρωπος εκ γης χοϊκός. Καθώς έφορέσαμε τήν εικόνα του χοϊκού (Α΄ Κορ. ιε, 47), έχάσαμε τό αυτεξούσιο. Έγίναμε πονηροί, ψευτες, μνησίκακοι, κενόδοξοι, ύπερήφανοι.

Ό δεύτερος άνθρωπος ό Κύριος έξ ουρανού. Άς «φορέσουμε τήν εικόνα του έπουρανίου» (Α΄ Κορ. ιε, 49) καί τότε ό Κύριος Ίησους θά μās χαρίση πάλι τό αυτεξούσιο καί θά φωτίξη τήν διάνοιά μας νά βλέ-πη καί νά κρίνη όρθά· νά έχωμε τήν έλευθερία καί όλα τά ιδικά του ιδιώματα. Οί τέσσερεις βασικές άρετές, δηλαδή ή φρόνηση, ή σωφροσύ-νη, ή άνδρεία καί ή δικαιοσύνη είναι ή ευθεία όδός. Είναι ή εικόνα του έπουρανίου. Οί όκτώ όμως παρεκκλίσεις άπό τίς βασικές άρετές είναι ή εικόνα του χοϊκού. Τέσσερεις όταν τό άρμα της ψυχής φέρεται προς τά κάτω μέ τήν άφροσύνη, άκολασία, δειλία καί πλεονεξία. καί τέσσερεις όταν ύψώνεται προς τά πάνω μέ τήν ύπερφροσύνη, θρασύτητα, ήλιθιό-

τητα και μειονεξια (Φιλοκ. τόμος Γ σελ. 151).

“Ας πενήθσουμε λοιπόν για τις αμαρτίες μας, για να επιτύχουμε το έλεος του Θεού. Γιατί από το πένθος προξενείτε το μίσος προς την αμαρτία και ανάπτει ο θεός ζήλος προς την αρετή. Στην ψυχή τότε υπερσχύει η ανδρεία, η οποία δίνει την δύναμη να υπομένουμε τους πειρασμούς και τις θλίψεις. **“Ας προστρέξουμε με πνεῦμα μετανοίας και εξομολογήσεως προς τον Κύριον Ἰησοῦν, τον λυτρωτή των ψυχών και των σωμάτων μας και ἄς χρησιμοποιήσουμε τα μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, για να γιατρέψουμε τα τραύματα που μᾶς προκάλεσε ἡ αμαρτία.**

Ἡ ἁλλοτρίωση που ὑπέστη ἡ ψυχή του ἀνθρώπου δέν θεραπεύεται μέ λόγια, ἀλλά μέ τή χάρη του Ἀγίου Πνεύματος που ἀπορρέει ἀπό τὰ Ἅγια Μυστήρια. “Ας μήν τρέχουμε λοιπόν τόν δρόμο τῆς σωτηρίας μόνοι μας. “Ολες οἱ εὐχές τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας κύριο θέμα ἔχουν τήν θεραπεία τῆς ψυχῆς. καί τοῦ σώματος. Ἡ ἁλλοτρίωση τοῦ ἀνθρώπου κατά συνέπεια θεραπεύεται μέ τήν ὀρθή πίστη στά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. «Εἰς ἄφεισιν γενέσθω μοι τῶν πταισμάτων, τό ἄχραντόν σου Σῶμα καί θεῖον αἷμα, εἰς Πνεύματος Ἀγίου τέ κοινωνίαν, καί εἰς ζωήν αἰώνιον φιλάνθρωπε, καί παθῶν καί θλίψεων ἁλλοτρίωσιν» (Ἀκολουθία θείας μεταλήψεως).

Μέ αὐτόν τόν τρόπο καθαρίζουμε τήν ψυχή μας ἀπό «πάσης ἁλλοτριώσεως» (Νεεμίας ΙΓ', 30) καί ἀποκτοῦμε πάλι τή χάρη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Ὁ νοῦς φωτίζεται καί τό ἡγεμονικό του ἐπισκοπεῖ καί ἐπιτηρεῖ ὅλο τόν ἔσω ἄνθρωπο. «Ὅταν ὁ Θεός ἐνθρόνισε κύριον ἐπὶ πάντων τόν νοῦν ὡς ἱερόν ἡγεμόνα, μέ τήν δύναμιν τῶν ἐσωτερικῶν αἰσθητήριων, ἔδωσε εἰς αὐτόν νόμον, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖον νά πολιτεύεται καί νά ἀσκῇ βασιλείαν σῶφρονα, δικαίαν, ἀγαθὴν καί ἀνδρείαν» (Δ Μακκαδαίων Β', 21). Οἱ δυνάμεις καί οἱ αἰσθήσεις τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματος γεύονται τή χάρη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καί ἀπολαμβάνουν ὅλες τίς ὑψηλές δωρεές του καί ὡς φρόνιμοι παρθένοι ἀκολουθοῦν τόν Νυμφίο Χριστό: «ἁλλοτρίω δέ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλά φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἁλλοτρίων τήν φωνήν» (Ἰωάν. α', 5). Ἡ ψυχή μας τότε ἱματισμένη καί σωφρονοῦσα ἐορτάζει ἐορτὴ μυστική καί ἱερὴ μέ ὅλες τίς δυνάμεις τῆς, ἐκχέει εἰλικρινή τήν ἀγάπη καί καθαρή τή δοξολογία πρὸς τόν Ἅγιο Θεό.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ Ποίημα καὶ εἰκόνα του Ἀρχετύπου
Ἐπιμέλεια Μοναχοῦ Ἀβραάμ Ἀγιορείτου

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Ἁγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς

Ἡ ψυχή πιό σημαντικὴ ἀπὸ τὸ σῶμα

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι σάν τὸ πουλί, πού ὁ καιρὸς τὸ στολίζει μέ πολὺχρωμα πούπουλα. Ὅμως, σὰν ἔρθει θά μαδήσει τὰ πούπουλά σου. Ἀμα δέσεις ὑπερβολικά τήν ψυχή σου μέ τὰ πούπουλα, ὁ καιρὸς μαζί μέ τὰ πούπουλα θά μαδήσει καί τήν ψυχή σου. Ὡ, πόσο ἄσχημη θά εἶναι τότε ἡ γύμνια σου!

Ὁ Θεὸς ὁ μεγαλύτερος τροχός

Ὁ μέγας τροχὸς γυρίζει πιό ἀργά, ὅμως προφταίνει τόν μικρὸ τροχὸ πού γυρίζει πιό γρήγορα.

Ὅσο μεγαλύτερος τροχὸς τόσο πιό ἀργή κίνηση, τόσο λιγότερος θόρυβος. Ὅσο μικρότερος τροχὸς τόσο πιό γρήγορη κίνηση, τόσο περισσότερος θόρυβος. Αὐτὸ ἰσχύει τόσο γιὰ τὰ πράγματα ὅσο καί γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος τροχὸς στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ περίμετρος Του δέν φαίνεται, οὔτε ἀκούγεται τὸ δάδισμά Του στὸ πλῆθος καί τὸ θόρυβο τῶν μικρῶν τροχῶν.

Ὅμως, σάν σιωπήσουν στήν ψυχή ὅλοι οἱ μικροὶ τροχοί, μόλις τότε μέσα τῆς φαίνεται ὁ ἀπέραντος θεῖος τροχός, πού περιβάλλει οὐρανὸ καί γῆ. Καί μπρὸς σ' αὐτὰ ἐκπληκτὴ ἡ ψυχή σάν σέ σπάνιο ὄραμα αἰσθάνεται ἀνείπωτη χαρά

Ὁ ἄθεος εἶναι δῆμιος τοῦ ἑαυτοῦ του

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος στρέψει τὸ πρόσωπό του στὸν Θεό, ὅλοι οἱ δρόμοι ὀδηγοῦν σ' Αὐτόν. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀποστρέψει τὸ πρόσωπό του ἀπὸ τὸν Θεό, ὅλοι οἱ δρόμοι ὀδηγοῦν στήν καταστροφὴ.

Ὅποιος ἀρνηθεῖ τὸν Θεό, μέ τὸν λόγο καί τήν καρδιά, τίποτα δέν μπορεῖ νά κάνει στή ζωή, πού νά μήν ὀδηγεῖ στήν ὀλοκληρωτικὴ ἐρήμωση τοῦ σώματος καί τῆς ψυχῆς.

Γι' αυτό μὴν διάζεσαι νά ψάξεις δημιο γιά τόν ἄθεο. Τόν δοῖκε μόνος του στόν ἑαυτό του, πιά ἀξιόπιστο, ἀπ' ὅσο ὅλος ὁ κόσμος μποροῦσε νά τοῦ προσφέρει.

Ἡ σιωπή

Περί τριῶν πραγμάτων μὴν διάζεσαι νά μιλάς: Περί τοῦ Θεοῦ - μέχρι νά στερεώσεις τήν πίστη σ' Αὐτόν. Περί τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἄλλου μέχρι νά θυμηθεῖς τή δική σου καί περί τῆς ἐπόμενης ἡμέρας - μέχρι τήν αὐγή της.

Ἀδύναμος

Τό Ἑγκλημα εἶναι ἀδυναμία, καί ἰσχύς. Ὁ ἐγκληματίας εἶναι ἀδύναμος, καί ὄχι ἥρωας.

Γι' αὐτό νά θεωρεῖς ἐκεῖνον πού σέ κακομεταχειρίζεται πάντα σάν πιά ἀδύναμο ἀπό σένα, καί ὅπως δέν ἐκδικεῖσαι τό ἀδύναμο παιδί, ἔτσι μὴν ἐκδικεῖσαι οὔτε ἐκεῖνον πού σέ κακομεταχειρίζεται. Ἀφοῦ δέν σέ κακομεταχειρίζεται κατὰ τήν ἰσχύ του, ἀλλά κατὰ τήν ἀδυναμία του.

Μ' αὐτόν τόν τρόπο θά συσσωρεύεις τή δύναμη μέσα στόν ἑαυτό σου καί θά εἶσαι σάν θάλασσα, ἡ ὁποία δέν ξεχύνεται γιά νά δυθίσει κάθε παλιόπαιδο, πού πετᾷ μία πέτρα μέσα της.

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ περί καλοῦ καί κακοῦ

Προσευχητική Ἀντίσταση

Μιά συντροφιά ἀπό θεοσεβεῖς Ἑλληνες προσκυνητές ἐπισκέφθηκαν τήν δόρεια Ρωσία τό 1994.

Στήν περιοχή τῆς Καρελίας, πρίν ἀπό τήν ἐπανάστασι τοῦ Λένιν ὑπῆρχαν περισσότερες ἀπό 600 ἐκκλησίες, πού ὅλες γκρεμίστηκαν ἢ μετατράπηκαν ἀπό τούς Μπολσεβίκους σέ θέατρα, κινηματογράφους, ἀποθήκες, στάβλους, ἐργοστάσια...

Στήν πόλι Ὀλονέτς σώθηκε μόνον ἡ μικρή ἐκκλησιόουλα τοῦ Κοιμητηρίου. Τό 1925 οἱ Μπολσεβίκοι ἀποφάσισαν ὅτι, ὡς ἀχρεῖα

στο πρᾶγμα, ἔπρεπε νά γκρεμισθῇ καί αὐτή. Μάζεψαν λοιπόν τά σύνεργά τους καί ξεκίνησαν γιά νά τήν γκρεμίσουν.

Μόλις τό ἔμαθε μία πιστή χωριατοπούλα, ἔτρεξε γρήγορα, πέρασε ἀνάμεσα ἀπό τούς ἐργάτες καί τήν ἀστυνομία καί μπῆκε στόν ναό, ἀσφαλίζοντας ὅλες τίς πόρτες του.

Προσπάθησαν μέ ἀπειλές πρῶτα καί ὕστερα μέ γλυκόλογα, νά τήν πείσουν νά βγῇ ἔξω. Μάταια ὁμως. Στό τέλος ὁ ἐπικεφαλῆς ἔδωσε ἐντολή νά τήν ἀφήσουν καί νά φύγουν, δάζοντας μία πρόχειρη φρουρά ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία, πιστεύοντας ὅτι σέ λίγες ἡμέρες θά εἶχε τελειώσει ἡ ἀποκοτιά τῆς χωριάτισσας, μιά καί δέν θά εἶχε οὔτε νά φάη οὔτε νά πιῇ.

Πέρασαν οἱ μέρες, οἱ μῆνες, τά χρόνια καί ἡ κοπέλλα τῶν 25 ἐτῶν τότε, δέν βγήκε ἔξω. Ἐμεινε μέσα στήν ἐκκλησία κλεισμένη γιά 15 ὁλόκληρα χρόνια!

Πότε-πότε καί πολύ κρυφά φρόντιζαν οἱ γείτονες νά τῆς ρίχνουν ἀπό κάποιο ἀνοιχτό παράθυρο κάποια ξεροκόμματα ἢ ἂν εὑρισκαν λίγο φαγητό, καί αὐτό πολύ σπάνια, γιατί οἱ φρουροί ἦσαν ἄγρυπνοι. Τό κρῦο στήν περιοχή ἐκείνη τόν χειμῶνα ἔφθανε στούς 40 βαθμούς ὑπό τό μηδέν!

Ἡ γενναία ψυχούλα της μέ τό ἀσθενικώτατο σῶμα τά ὑπέμεινε ὅλα μέ

πίστι δυνατή και μέ την βοήθεια της προσευχής.

Μέ την έναρξη του πολέμου μεταξύ Ρωσίας- Γερμανίας, τά πράγματα χαλάρωσαν τελείως, όσον άφορά τούς χριστιανικούς διωγμούς, και ή χωριατοπούλα, πού ήτο πλέον 40 έτών, γύρισε στό σπίτι της, πρός θαυμασμόν όλων των κατοίκων.

Τό 1961, μέ τούς διωγμούς του Χρουτσώφ, οι άρχές της πόλεως άποφάσισαν και πάλι νά γκρεμίσουν την εκκλησία. Η γυναίκα αυτή, μόλις τό πληροφορήθηκε, έτρεξε και μπήκε ξανά στόν ναό και αυτή την φορά έμεινε μέσα 10 χρόνια! Και ή εκκλησία, χάρι στην αυτοθυσία της, σώθηκε.

Όταν κατάλαβε ότι ή εκκλησία δέν κινδυνεύει πλέον, έπέστρεψε σπίτι της και θέλησε νά άφιερωθεί ολοκληρωτικά στόν Κύριο. Έτσι ντύθηκε τό μοναχικό Σχήμα και πήρε το όνομα Βαρβάρα.

Έπειδή τά μοναστήρια είχαν κλείσει, μόναζε στό φτωχικό σπιτάκι της, εκτελώντας μέ συνέπεια τά μοναχικά της καθήκοντα, κάτω από την επίβλεψη πνευματικού πατρός.

Έκοιμήθη όσιακώς τό 1996, περίπου έκατό έτών, έχοντας περάσει είκοσι πέντε όλόκληρα χρόνια από την ζωή της μέσα σ' ένα μικρό ναό, μόνη-κατάμονη, μέσα σέ φοβερές στερήσεις και τραγικές συνθήκες, για νά έμποδισή τούς άθεους νά τόν γκρεμίσουν.

Σέ όλόκληρη την δόρεια Ρωσία, στην περιοχή της Καρελίας και μάλιστα στην ιδιαίτερα πατρίδα της, τό Όλονέτς, όλοι μιλούν μέ πολλή συγκίνηση για την άπλη εκείνη χωριατοπούλα, πού τόλμησε νά τά βάλη μέ μία ύπερδύναμι, όπως ήτο τότε ή Σοβιετική Ένωσις.

Άντιστάθηκε μέ την Χάρι του Θεού, την πίστι και την προσευχή της, και νίκησε κατά κράτος το άθεο καθεστώς των Σοβιετών, τό κράτος του διαβόλου και της κακίας. Δέν αποκλείεται ή Έκκλησία της Ρωσίας άργότερα νά την άνακηρύξη και άγία!

Άλήθεια, ποιός από μās θά μπορούσε νά τό έπαναλάβη αυτό, και ιδίως γυναίκα;...

• Ποιός την συντηρούσε τόσα χρόνια μέσα στόν ναό; Άσφαλώς ό Θεός! (έκτός έλαχίστων έξαιρέσεων, όταν κάποιος γείτονας της έρριπταν από κάποιο άνοικτό παράθυρο κανένα κομμάτι ξερό ψωμί), πού άκουγε την δυνατή προσευχή της. Διότι, όπως έλεγε, όλη μέρα προσηύχετο: «Παναγία, βοήθησέ με! Χριστέ μου, σώσε με!» Έπεκαλείτο έπίσης Άγγέλους και Άγιους.

• Ποιός την ζέσταινε, όταν τόν χειμώνα ή θερμοκρασία έφθανε 40 βαθ-

μούς υπό τό μηδέν; Ό Θεός, φυσικά, πού, ανταποκρινόμενος στην θερμή της προσευχή και την ζωντανή πίστι της, έκαμε την παγωνιά ζεστή θεϊκή άγκαλιά. Η, πιθανόν, ό Θεός νά της δώρησε τό μεγάλο χάρισμα, πού δίνει σέ όρισμένους άγιούς Του, ώστε τόν μέν χειμώνα νά μήν κρυώνουν και στίς μεγάλες ζέστες νά μήν ζεσταίνονται ούτε καν νά ιδρώνουν.

• Ποιός αντικαθιστούσε τά κουρελιασμένα από την πολυκαιρία ρουχάκια της; Ό Θεός, διά της προσευχής.

• Ποιός την πότιζε μέ λίγο δροσερό νερό, πού δέν υπήρχε μέσα στόν ναό; Η πίστις της, μέσω της προσευχής.

• Ποιός την παρηγορούσε στην μοναξιά της, ιδίως τίς βαρείες ήμέρες του χειμώνα; Και πώς άντεχε μόνη-κατάμονη, χωρίς καμιά ανθρώπινη παρηγοριά όλη αυτή την φοβερή μοναξιά και τό σκοτάδι; Μόνον ή συνεχής καθημερινή προσευχή της, πού ένισχύετο από την πίστι της, μέ παρόντα ασφαλώς τόν Θεό, την Έπεραγία Θεοτόκο, τό σύνολο των Άγίων και των Άγγέλων.

• Ποιός σταματούσε τούς ύπευθύνους νά μήν σπάσουν τίς πόρτες και μέ τίς ξιφολόγχες τους οι στρατιώτες νά κατασφάξουν την εύλογημένη εκείνη γυναίκα πού τούς άντιστέκετο; Ό Χριστός και ή Παναγία μας, άλλα μέσα από την δική της φλογερή προσευχή και πίστι.

Ναι!... ή προσευχή της ήτο:

- ή τροφή στην πείνα της,
- τό νερό στη δίψα της,
- ή ζεστασιά στό κρύο,
- ή δροσιά στή ζέστη,
- ή προστασία στους κινδύνους,
- ή παρηγοριά στή μοναξιά της,
- ή ασφάλεια στους φόβους της.

Η καθημερινή και θερμοτάτη προσευχή της μοναχής Βαρβάρας, πού της δώριζε δύναμι και χάρι στην πίστι, έκανε δύο θαύματα:

• Μέ τό πρώτο διατηρήθηκε στην ζωή, έν Χριστώ, άκμαιοτάτη, και μέ τό δεύτερο θαύμα απέδειξε την νίκη της Όρθοδόξου πίστεως μέσω μιας και μόνης ψυχής άπέναντι σ' ένα όλόκληρο άθεο σιδηρόφρακτο κράτος 300 έκατομμυρίων.

Η «εύχή» μέσα στόν κόσμο
Πρωτοπρεσβυτέρου Στεφάνου Κ. Άναγνωστόπουλου

Περὶ Θείας Λειτουργίας

Ὅταν λειτουργῶ, γεμίζει ἄρωμα.

Εἶπε ὁ παπα-Δημήτριος (Γκαγκαστάθης): «Εἶμαι ἀγράμματος, δυσκολεύομαι, δέν ξέρω».

Ἄνοιξε τὸ στόμα του καὶ πέρασαν ὥρες καὶ μιλοῦσε. Κανείς δέν εἶπε, φτάνει. Μία ὥρα; δυό ὥρες; τρεῖς ὥρες; κουρασθήκαμε; Ὅλοι ἡμασταν ἀποσβολωμένοι. Κι αὐτός μέσα στήν κατάνυξη, μέσα στοῦ δάκρυ. «Ζωτανή ἡ θρησκεία μας, παιδιά μου. Τὴν βλέπετε αὐτή τὴν Ἁγία Τράπεζα; Ὅταν λειτουργῶ, γεμίζει ἄρωμα. Ἐφερα ἐδῶ τὸν πατέρα Φιλόθεο, ἔφερα τὸν τάδε καὶ μοῦ εἶπαν: «Τοῦτο εἶναι εἰδικὸ χάρισμα γιὰ τοὺς διωγμούς πού πέρασες γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ σέ παρηγορεῖ». Καὶ ὄντας ἐρχομαι ἐδῶ, μεθάω παιδιά μου. Δέν ξέρω τί γίνεται. Οὔτε ξέρω ἐάν ἔκανα τὴ Λειτουργία. Γι' αὐτὸ μέ συχωρᾶτε. Δέν περιγράφεται. Ὅ,τι ἀντικείμενο δάζω στήν Ἁγία Τράπεζα, ὄχι ἄλλου, γεμίζει ἄρωμα. **Ξέρετε, παιδιά μου, τὸ αἰσθάνομαι στό «Τὰ Σὰ ἐκ τῶν Σῶν» ἢ στό «Ἀξιόν ἐστι». Τότε κατέρχεται ἡ Χάρις. Οὐλο τὸ κόσμος νὰ σοὺ δώσουν, δέν τὸ θεωρεῖς τίποτας».**

Οἱ δυό πόλοι τῆς ζωῆς μας: Θεία Λειτουργία καὶ προσευχή.

Γενικά ὁ Γέροντας (Σωφρόνιος) εἶχε ὀργανώσει τὴ ζωὴ γύρω ἀπὸ ἓναν ἄξονα μέσα στοῦ μοναστήρι. Ἡ ζωὴ μας εἶχε δυό πόλους: **τὴ Θ. Λειτουργία καὶ τὴν ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ.** Σέ αὐτὰ τὰ δυό ἦταν συγκεντρωμένη ὅλη ἡ προσοχή του. Ζητοῦσε τὸ ἴδιο, ὅπως καὶ στή Θ. Λειτουργία. Ζητοῦσε τὴν προσευχή τῆς μετανοίας. Δέν τοῦ ἄρεσαν οἱ τεχνικές μέθοδοι γιὰ τὴν ἐπίκληση τῆς εὐχῆς. Ἐπέμενε νὰ μάθει ὁ ἄνθρωπος νὰ προσεύχεται μέ τὴν καρδιά του.

Τὸ μόνο πού μᾶς ἔμεινε εἶναι ἡ Θεία Λειτουργία.

Ὁ Γέρον Σωφρόνιος ἔδινε μεγάλη σημασία στή Θ. Λειτουργία. Μάλιστα τὴ λειτουργικὴ προσευχή τὴν ὀνόμαζε ὑποστατικὴ προσευχή. Τὴν προσευχή πού ἀνήκει στον ἄνθρωπο ὡς εἰκόνα Θεοῦ, ὡς πλασμένο κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωση Θεοῦ. Μέσα στή Θ. Λειτουργία ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ζήσει ὅλη τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, νὰ ζήσει τὸ Χριστό. Ἐδι-

νε μεγάλη σημασία στήν προετοιμασία γιὰ τὴ Θ. Λειτουργία καὶ στήν προσοχή μέ τὴν ὁποία ἔπρεπε ἐμεῖς νὰ τελοῦμε τὴ Θ. Λειτουργία καὶ νὰ προσευχόμαστε σ' αὐτή. Θεωροῦσε ὁ Γέροντας ὅτι στίς μέρες μας μέσα στή Θ. Λειτουργία ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ βρεῖ τὸ πᾶν. Καὶ ὅτι ὅταν τελεῖται μέ προσοχή ἡ Θ. Λειτουργία, ἔχει μέσα της ὅλη τὴ Χάρη του Θεοῦ. Ἐφ' ὅσον εἶναι ὁ Χριστός πού τελεῖ, στήν οὐσία, τὴ Θ. Λειτουργία, ὅπου εἶναι ὁ Χριστός, ἐκεῖ εἶναι καὶ ὅλος ὁ οὐρανός.

Ὁ Γέροντας ἔλεγε ὅτι στίς μέρες μας, πού σχεδόν ἔχουν ἐκλείψει οἱ συνθήκες γιὰ τὴν ἡσυχαστικὴ προσευχή, τὸ μόνο πού μᾶς ἔμεινε εἶναι ἡ Θ. Λειτουργία. **Νὰ δώσουμε ὅλη μας τὴ δύναμη καὶ ὅλη μας τὴν προσοχή στό νὰ τελέσουμε τὴ Θ. Λειτουργία ὅπως πρέπει, γιὰ νὰ βροῦμε τὸ πλήρωμα τῆς Χάριτος, τῆς σωτηρίας.**

Ὅταν θέλουμε νὰ βροῦμε χάρι καὶ ἔλεος στὴ Θεία Λειτουργία.

-Πατέρα Ζαχαρία, μιλήσατε γιὰ προετοιμασία γιὰ τὴ Θεία Λειτουργία, γεγονός στοῦ ὁποῖο ἐπέμενε ὁ Γέροντας (Σωφρόνιος). Τί ἐννοοῦσε;

-Αὐτὸ εἶναι πολὺπλοκο θέμα. Περισσότερο ὁ Γέροντας ἐπέμενε στήν προσευχή τῆς μετανοίας. Ὁ ἄνθρωπος νὰ προσεύχεται στή Θ. Λειτουργία ὅπως μᾶς διδάσκουν οἱ προσευχές πού διαβάζουμε πρὶν τὴ Θεία Εὐχαριστία, πού εἶναι προσευχές μετανοίας, προσευχές πού δείχνουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἄρρωστος, ψυχικά, (Εἴμαστε ὅλοι, πεσμένοι, εἴμαστε ὅλοι ἄρρωστοι καὶ ἔχουμε τὴν ἀνάγκη τῆς θεραπείας). Καὶ εἶναι ἡ χάρις, τοῦ Θεοῦ πού θεραπεύει τὰ τραύματα τῆς ἁμαρτίας **ἐπομένως ἂν θέλουμε νὰ βροῦμε χάρι καὶ ἔλεος ἀπὸ τὴ Θ. Λειτουργία, θὰ τὰ βροῦμε κατὰ τὸ μέτρο πού προσφέραμε προσευχή μετανοίας.**

ΕΓΚΟΛΠΙΟ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟ
ΤΟΥ 2001 ΑΙΩΝΑ Κλείτου Ἰωαννίδου

Ὁ Χριστός εἶναι τό Πᾶν

Λοιπόν, ἔτσι πράγματι πρέπει νά βλέπουμε τό Χριστό. Εἶναι φίλος μας, εἶναι ἀδελφός μας, εἶναι ὅ,τι καλό καί ὠραῖο. Εἶναι τό πᾶν. Ἀλλά εἶναι φίλος καί τό φωνάζει: «Σᾶς ἔχω φίλους, βρέ, δέν τό καταλα-

βαίνετε; Εἴμαστε ἀδέλφια. Βρέ, ἐγώ δέν εἶμαι... Δέ βαστάω τήν κόλαση στό χέρι, δέ σᾶς φοβερίζω, σᾶς ἀγαπάω, σᾶς θέλω νά χαίρεστε μαζί μου τή ζωή».

Ὁ Χριστός εἶναι τό πᾶν. Εἶναι ἡ χαρά, εἶναι ἡ ζωή, εἶναι τό φῶς, τό φῶς τό ἀληθινόν, πού κάνει τόν ἄνθρωπο νά χαίρετε, νά πετάη, νά βλέπη ὅλα, νά βλέπει ὅλους, νά πονάη γιά ὅλους, νά θέλῃ ὅλους μαζί του, ὅλους κοντά στόν Χριστό.

Ἀγαπήσατε τόν Χριστόν καί μηδέν προτιμήσετε τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. Ὁ Χριστός εἶναι τό πᾶν, εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, εἶναι τό ἄκρον τῶν ἐφετῶν, εἶναι τό πᾶν. Ὅλα στόν Χριστό ὑπάρχουν τά ὠραῖα.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Χριστοῦ πρέπει νά ἀγαπήσῃ τόν Χριστό, κι' ὅταν ἀγαπήσῃ τόν Χριστό, ἀπαλλάσσεται ἀπ' τό διάβολο, ἀπό τήν κόλαση καί ἀπό τό θάνατο

